

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 189g/2023

privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din articolul 200 alin. (3) din Codul de procedură penală
(*măsura procesuală de constrângere a suspendării provizorii din funcție [nr. 4]*)

CHIȘINĂU

31 octombrie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Nicolae ROȘCA, *Președinte*,
dnei Domnica MANOLE,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 1 august 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 31 octombrie 2023 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „o decide administrația instituției” din articolul 200 alin. (3) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 245 din 31 iulie 2023, ridicată de către dl avocat Iurie Caraman, în interesele dnei Victoria Mileșco, parte în dosarul nr. 10-65/2023, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul central.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Vitalie Moroșanu de la Judecătoria Bălți, sediul central, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Bălți, sediul central, se află contestația depusă la judecătorul de instrucție de dna Victoria Mileșco împotriva ordinului Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură din 22 februarie 2023, prin care petiționara a fost suspendată din funcția pe care o deținea. Ordinul în discuție a fost emis la demersul procurorului într-o cauză penală care o vizează pe dna Victoria Mileșco.

4. La 28 martie 2023, dl avocat Iurie Caraman a ridicat, în interesele dnei Victoria Mileșco, excepția de neconstituționalitate a textului „o decide administrația instituției” din articolul 200 alin. (3) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 245 din 31 iulie 2023.

5. Printr-o încheiere din 11 iulie 2023, Judecătoria Bălți, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

[...]”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 114 Înfăptuirea justiției

„Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești”

7. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală sunt următoarele:

Articolul 200
Suspendarea provizorie din funcție

„[...]”

(3) Suspendarea provizorie din funcție o **decide administrația instituției** în care activează învinuitul ori inculpatul, în condițiile legii, la demersul procurorului care conduce sau, după caz, efectuează nemijlocit urmărirea penală. Hotărârea administrației instituției de suspendare din funcție poate fi atacată la judecătorul de instrucție.”

[în redactarea anterioară Legii nr. 245 din 31 iulie 2023, în vigoare din 22 august 2023]

Articolul 200
Suspendarea provizorie din funcție

„[...]”

(3) Suspendarea provizorie din funcție se aplică prin încheierea judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată, la demersul motivat al procurorului, pe un termen de până la 6 luni. Fiecare prelungire a termenului de suspendare provizorie din funcție se dispune motivat și nu poate depăși 6 luni. Suspendarea provizorie din funcție poate fi aplicată pe un termen de cel mult 24 de luni cumulativ. Încheierea poate fi contestată în termen de 3 zile de la data emiterii.

[în redactarea Legii nr. 245 din 31 iulie 2023, în vigoare din 22 august 2023]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul a menționat că, potrivit Codului de procedură penală, măsurile procesuale de constrângere se aplică de organul de urmărire penală, de procuror, de judecătorul de instrucție sau de instanța de judecată. Totuși, dispozițiile contestate stabilesc că suspendarea provizorie din funcție o decide administrația instituției în care activează învinuitul, la demersul procurorului.

9. În opinia autorului excepției, oferirea angajatorului a competenței de a decide referitor la suspendarea din funcție încalcă dreptul învinuitului de acces la un tribunal și dreptul la apărare.

10. În motivarea incidenței normelor constituționale, autorul a enumerat articolele 20, 26, 54 și 114 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentantul unei părți din proces. Astfel, sesizarea este formulată de

către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în contextul în care instanța de judecată are pe rol o contestație formulată împotriva unui ordin de suspendare din funcție emis la demersul procurorului de caz într-un dosar penal. Articolul 200 alin. (3) din Codul de procedură penală a fost modificat prin Legea nr. 245 din 31 iulie 2023, care a intrat în vigoare la 22 august 2023, adică după ridicarea excepției de neconstituționalitate și după înregistrarea sesizării la Curtea Constituțională. Având în vedere că persoana vizată în litigiul principal a fost suspendată din funcție pe baza prevederilor contestate, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 245 din 31 iulie 2023, Curtea admite că instanța de judecată ar putea avea în vedere prevederile criticate în redactarea anterioară.

15. Curtea constată că articolul 200 alin. (3) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 245 din 31 iulie 2023, a constituit obiectul unor sesizări la Curtea Constituțională (a se vedea Deciziile nr. 21 din 14 martie 2018, nr. 142 din 22 noiembrie 2018 și nr. 23 din 25 februarie 2019). Totuși, Curtea observă că, în prezenta cauză, autorul excepției a abordat o problemă care nu a fost examinată anterior, *i.e.* competența administrației instituției în care activează învinuitul de a decide cu privire la aplicarea măsurii de constrângere a suspendării din funcție.

16. Autorul excepției a susținut că acordarea către angajator a competenței de a decide referitor la suspendarea din funcție îi încalcă dreptul învinuitului de acces la un tribunal și dreptul la apărare, contrar articolelor 20 [*accesul liber la justiție*], 26 [*dreptul la apărare*], 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] și 114 [*înfăptuirea justiției*] din Constituție.

17. În acest context, Curtea nu poate identifica în ce măsură este limitată exercitarea drepturilor enumerate, dat fiind faptul că teza a doua din articolul 200 alin. (3) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 245 din 31 iulie 2023, stabilește că hotărârea administrației instituției de suspendare din funcție poate fi atacată la judecătorul de instrucție. De altfel, chiar în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, persoana suspendată din funcție a contestat măsura în discuție la judecătorul de instrucție, având posibilitatea de a-și prezenta argumentele împotriva aplicării suspendării din funcție.

18. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în discuție nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „o decide administrația instituției” din articolul 200 alin. (3) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 245 din 31 iulie 2023, ridicată de către dl avocat Iurie Caraman, în interesele dnei Victoria Mileșco, parte în dosarul nr. 10-65/2023, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Nicolae ROȘCA

*Chișinău, 31 octombrie 2023
DCC nr. 145
Dosarul nr. 189g/2023*